

Stiftelsen Norsk Oljemuseum

ÅRSMELDING 1999

Arbeidsåret 1999 vil nok i all framtid bli stående som det mest hektiske og spennende i Norsk Oljemuseums historie. Innspurten med nybygget og utstillingene, åpningen av museet og de første driftserfaringene – alt dette fikk vi prøvd oss på i løpet av 1999. Høydepunktet var den offisielle åpningen 20. mai da Hans Majestet Kong Harald klippet båndet og markerte overgangen fra byggeprosjekt til museumsdrift. 25 års prosjekthistorie var blitt til et levende kulturanlegg. Og siden strømmet det på med gjester. Innen utgangen av 1999 – bare i løpet av drøye sju måneder – fikk museet 85.000 besøkende. En pangstart vi bare kunne drømme om!

Styret – og oppnevning av nytt styre

Fram til 1. desember 1999 hadde styret for Stiftelsen Norsk Oljemuseum følgende sammensetning:

Styremedlemmer

Arne Franck-Nielsen, styreleder
Oljeindustriens Landsforening

Arild Steine, nestleder
Statoil

Fredrik Hagemann
Olje- og energidep./Oljedirektoratet

Tormod T. Våland
Stavanger kommune

Leif O. Larsen
Rogaland fylkeskommune

Hans Riddervold
Norsk Petroleumsforening

Lars Anders Myhre
Landsorganisasjonen i Norge

Jan Hagland
Norsk Oljemuseums Venner

Svein Terje Pisani Førland
Museets ansatte

Varamedlemmer

Nils J. Heilemann
Norsk Oljeforening for Rettighetshavere

Bjørn Vidar Lerøen
Statoil

Bjørn Bratbak
Olje- og energidep./Oljedirektoratet

Marit Vike
Stavanger kommune

Harry Hinna
Rogaland fylkeskommune

Jostein Mykletun
Stiftelsen Offshore Northern Seas

Sigrid Werner
Landsorganisasjonen i Norge

Borghild Eldøen
Norsk Oljemuseums Venner

Daghild Håvardsholm
Museets ansatte

I løpet av året har det vært avholdt seks styremøter i Stiftelsen Norsk Oljemuseum. Styret er blitt jevnlig orientert om arbeidet i bygge- og utstillingsprosjektet. I løpet av året er saker som

vedrører museets organisasjon og framtidige drift blitt en stadig viktigere del av styrets dagsorden.

I henhold til vedtektene ble det i løpet av høsten 1999 oppnevnt nye medlemmer til museets styre. Det nye styret trådte i funksjon fra og med 1. desember med følgende sammensetning:

Styremedlemmer

Finn Roar Aamodt, styreleder
Oljeindustriens Landsforening

Tormod T. Våland, nestleder
Stavanger kommune

Bjørn Ståle Haavik
Olje- og energidepartementet

Bjørn Vidar Lerøen
Statoil

Hans Riddervold
Norsk Petroleumsforening

Lars A. Myhre
Landsorganisasjonen i Norge

Janne Johnsen
Rogaland fylkeskommune

Ida K. Ellingsen
Norsk Oljemuseums Venner

Svein Terje Pisani Førland
Museets ansatte

Varamedlemmer

Nils J. Heilemann
Oljeindustriens Landsforening

Helge Ole Bergesen
Stavanger kommune

Sigmund Johansen
Olje- og energidepartementet

Einar Bergh
Statoil

Kjell Ursin-Smith
Offshore Northern Seas

Sigrid Werner
Landsorganisasjonen i Norge

Siri Meling
Rogaland fylkeskommune

Michael Boxill
Norsk Oljemuseums Venner

Kari Meek
Museets ansatte

Fullføring av byggeprosjektet

Ved årsskiftet 1998/99 var arbeidet med selve museumsbygget på Kjeringsholmen kommet svært langt. I den siste fasen etter nyttår ble det en kamp med tiden om å "komme inn" i bygget for å få forsvarlig spillerom til å montere utstillingene. Denne monteringen kom i gang i februar/mars og strakte seg helt fram til den formiddagen museet ble offisielt åpnet! Etter åpningen er det også utført en del suppleringer av både bygget og utstillingene. I tillegg er det arbeidet videre med enkelte utstillingsprosjekter som det ikke var mulig å gjennomføre innen de opprinnelige tidsfristene. Det var derfor naturlig å utsette noen utstillingselementer til etter at anlegget var tatt i bruk.

Stavanger kommune har gjennom hele byggeprosessen hatt det administrative ansvaret for byggeprosjektet. Fra kommunens side er dette arbeidet blitt ledet av prosjektansvarlig, BBE-sjef Birger Rygg. Kommunen har videre engasjert Nyland Byggeadministrasjon AS v/Håkon Nyland til å ivareta prosjekt- og byggeledelse.

Byggeprosjektet har vært underlagt en byggekomite med representanter fra ulike myndighetsorgan og Stiftelsen Norsk Oljemuseum. Byggekomiteen har hatt følgende medlemmer:

Leif Johan Sevland, formann, *Stavanger kommune*

Leif Måsvær, *Stavanger kommune*

Brit Egaas Røen, *Stavanger kommune*

Arne Franck-Nielsen, *Norsk Oljemuseum*

Arild Steine, *Norsk Oljemuseum*

Roald G. Bergsaker, *Rogaland Fylkeskommune*

Sigmund Johansen, *Olje- og energidepartementet*

Direktør Finn E. Krogh og styremedlem Jan Hagland har vært oppnevnt som varamedlemmer for museet. Krogh har møtt som fast observatør i byggekomiteen.

Det er tenkt at byggeregnskapet skal avsluttes etter at garantiperioden for byggearbeidene er gått ut i mai 2000. Fram til byggekomiteen avslutter sitt arbeid vil den fortsatt stå ansvarlig for fullføring av gjenstående delprosjekter som måtte utsettes av hensyn til tidspress og begrenset planleggingskapasitet i byggeperioden.

Finansiering og kostnader

Den økonomiske rammen for realiseringen av Norsk Oljemuseum er 165 mill kroner, fordelt med 141 mill til bygg og uteområde og 24 mill til utstillinger. Finansieringen er dekket inn gjennom tilsagn om tilskudd og garantier fra oljeindustri, næringsliv og offentlige myndigheter. Ved utgangen av året gjenstår det innbetaling av 7 mill kroner av de samlede midlene til byggeprosjektet. Ut fra gjeldende avtaler vil 6 mill bli innbetalt i første halvdel av 2000 og 1 mill i 2001.

Selv om byggeregnskapet i skrivende stund ikke er slutført, legger styret til grunn at byggeprosjektet vil holde seg innenfor de kalkyler og budsjett som har vært gjeldende helt fra starten. Prosjektledelsen har holdt en stram styring på økonomien gjennom hele byggeperioden og vært nøye med å unngå kostbare tilleggsarbeider. Det er satt av midler til å gjennomføre delprosjekter som avsluttes i år 2000.

Oppstart og første driftserfaringer

Å åpne et nytt museum er en mangfoldig oppgave. Det er vanskelig å oppnå følelsen av "å være ferdig" – særlig når det gjelder innholdet i utstillingene. Men på et tidspunkt måtte det settes strek for å kunne gjennomføre den offisielle åpningen. Alle involverte, både ansatte, konsulenter, leverandører og andre samarbeidspartnere strakk seg langt for å kunne levere et ferdig produkt til den fastsatte åpningsdatoen.

Den offisielle åpningen 20. mai med Hans Majestet Kong Harald ble en fin start for det nye museet, med over 200 inviterte gjester til åpningsarrangementet. I tillegg var det samlet et stort publikum på uteområdet i tilknytning til de offisielle talene. Det satte også en ekstra spiss på arrangementet at et par tusen verftsarbeidere fra Kværner/Rosenberg hadde marsjert inn til åpningen for å markere sitt politiske syn på myndighetenes oljepolitikk. Demonstrasjonen var overhodet ikke rettet mot museet, men kan tjene som et godt eksempel på aktualiteten i museets tema!

Publikums og pressens reaksjoner gjennom de første månedene i drift var stort sett meget positive. Vi kan trygt konkludere med at museet fikk en god start. Det gjenspeiler seg også i det gode publikumsbesøket. Det er også verdt å merke seg at første sesongen viser tydelige tegn på store sesongvariasjoner i publikumsbesøket. Museet tok imot 50.000 gjester i løpet av de tre sommermånedene juni/juli/august, og halvparten av dem kom i juli! Dette gjør det naturlig å rette en vesentlig markedsinnsats mot turistmarkedet.

Administrasjonen/personale

Av naturlige årsaker har arbeidsåret 1999 vært preget av sterk vekst i personalet. Et helt nytt anlegg et tatt i bruk, og organisasjonen er fylt opp med en lang rekke nye funksjoner. Ved årets start var det bare sju ansatte i museets administrasjon – ved utgangen av året hadde museet 16 ansatte. I løpet av 1999 har det skjedd følgende tilvekst i organisasjonen:

Da byggarbeidene begynte å nærme seg slutten, var det nødvendig å få på plass stillingen som skulle håndtere praktiske, teknisk og økonomiske forhold knyttet til driften av bygget. Johan Ørke tiltrådte som driftsleder i mars.

En viktig del av organisasjonsveksten i 1999 kom gjennom ansettelse av pedagogisk og publikumsrettet personale. Seks museumsverter; Rolf Forgaard, Hege Skotheim, Brenda Marie Talgø, Helga Vössing-Lahmeyer, Vigdis Mosnes og Solveig J. Pettersen tiltrådte sine stillinger i løpet av mai måned. Publikumsansvarlig og pedagogisk leder Geir Mossige Johannesen startet i stillingen i august.

Det toårige forprosjektet "Et vindu mot oljå", med prosjektleder Nils Henrik Fuglestad, startet opp i mars. Dette har tilført museet en sentral stillingsressurs som er et viktig ledd i utviklingen av museets faglige plattform.

For å styrke arbeidet med dokumentasjon og forskning, ble historikeren Kristin Øye Gjerde ansatt i en toårig 50% prosjektstilling fra og med juni. Gjennom denne ansettelsen har museet også etablert et samarbeid med Høgskolen i Stavanger. Viktige mål med stillingen er å fremme nettverkssamarbeid med forskningsinstitusjoner og bidra til forskning og formidling innen temaet energihistorie.

I tillegg til de fast ansatte som her er nevnt, har museet knyttet til seg 10-15 personer som er ekstrahjelp for å få turnusen til å gå rundt i tilknytning til helger og kvelder.

I løpet av høsten har administrasjonen også gått gjennom en prosess med team- og organisasjonsutvikling. På bakgrunn av dette arbeidet, har direktøren laget museets første organisasjonsplan med oversikt over alle stillingsbetegnelser og -prosenter. Museumsbutikken AS er også inkludert i denne planen (se vedlegg).

Museumsbutikken AS

I januar 1999 ble aksjeselskapet Museumsbutikken AS etablert med Ingrid Hart som daglig leder. Butikken er organisert som et driftsselskap der museet har fått med seg reklamebyrået Melvær & Lien som samarbeidspartner. Intensjonen med denne organisasjonsformen, har vært å få eksterne samarbeidspartnere inn i utviklingen av butikken, samtidig som et eget driftsselskap vil sette fokus på de mulighetene som ligger i å utvikle en markedsorientert og kostnadsbevisst butikkdrift.

Etableringen av museumsbutikken skjedde under betydelig tidspress fram mot åpningen i mai. Resultatet er blitt en butikk med et variert utvalg av suvenir- og gaveprodukter, noe egenprodusert, men mesteparten innkjøpte varer med relevans til det tema museet skal speile. Stiftelsen Norsk Oljemuseum har ytt driftsselskapet for butikken et langsiktig, rentefritt lån som har vært brukt som driftskapital for igangsetting av butikkvirksomheten. Reklamebyrået Melvær & Lien har bidratt med designtjenester i oppstarten som er omgjort til langsiktige, rentefrie fordringer.

En viktig intensjon med driftsformen til museumsbutikken, er å satse på bedriftsgavemarkedet – som er et betydelig antall petroleumsrelaterte bedrifter i regionen. For å gjennomføre en slik satsing i kjølvannet av en vellykket museumsåpning, ble Cathrine Leiros i november ansatt i museumsbutikken som salgsansvarlig mot denne delen av markedet. Det må forventes at ”innsalget” mot dette markedet vil ta tid og at resultatene ikke vil komme på kort sikt. Driftsresultatet for museumsbutikken det første regnskapsåret viser derfor et underskudd som er høyere enn forventet. Dette skyldes store kostnader til igangsetting og betydelig mindre omsetning på bedriftsgavemarkedet enn forventet. På grunn av det akkumulerte underskuddet i 1999, har museets styre funnet det riktig å foreta en nedskrivning av verdien på museets lån til Museumsbutikken AS.

Dokumentasjon og forskning

Forprosjektet ”Et vindu mot oljå” har som formål å utrede mulighetene for å etablere Norsk Oljemuseum som et knutepunkt i en dokumentasjons- og formidlingstjeneste omkring oljevirkosomheten. Hensikten er å kartlegge hvilke faglige oppgaver museet kan og bør drive med i framtiden. I tilknytning til dette forprosjektet, har det i løpet av driftsåret utviklet seg en plattform for ulike aktiviteter rettet mot dokumentasjon og forskning. Målet med forprosjektet er å samordne museets faglige ressurser og angi realistiske mål for framtidig aktivitet.

Av faglig spennende aktiviteter må det nevnes at museet 5. november var vertskap og medarrangør for en stor samling av nordsjødykkere, der formålet var å skape et bedre grunnlag for å dokumentere den omstridte dykkerhistorien. For oljemuseet markerte ”dykkertreffet” opp takten til et dokumentasjonsprogram om nordsjødykkerne.

Museet har gjennom en årrekke bygget opp egne samlinger på områdene; bibliotek, gjenstander, dokumentarisk materiale, avisutklipp, foto og film/video. Arbeidet med disse samlingene har i løpet av året fortsatt i samsvar med museets tidligere praksis.

Venneforeningen

For første gang i historien kunne ”Norsk Oljemuseums Venner” avholde sitt årsmøte på Norsk Oljemuseum 22. juni. Fredrik Hagemann gikk av som leder. Som nye styremedlemmer for to år ble valgt; Ida Ellingsen (leder), Jan Charles Sjørdal og Michael Boxill. Styremedlemmene Harald Oseberg og Jan Hagland har ett år igjen av valgperioden. Årsmøtet ba det nye styret om å vurdere vedtektene til venneforeningen opp mot den nye situasjonen som er oppstått etter at museet er kommet i drift.

Driftsøkonomi

Vedlagte regnskap viser et resultat/underskudd på kr. 2.918.449,- for driften av Stiftelsen Norsk Oljemuseum. Underdekningen er noe mindre enn de 3,0 mill som var budsjettert for 1999. Driften har i grove trekk utviklet seg i tråd med budsjettet, med personalkostnadene som et vesentlig unntak. På dette området ble kostnadene nesten en million kroner høyere enn det opprinnelige budsjettet for 1999. Økningen av personalkostnadene skyldes dels styrte utvidelser av staben og dels uforutsette oppgaver og aktiviteter som måtte løses gjennom økt bemanning. Styret har vært løpende orientert om de utvidelser som har skjedd på dette området.

Det er gledelig å konstatere at budsjettmålet for billettinntekter ble nådd gjennom et besøk på 85.000 gjester til museet og en inntekt på kr. 3.215.831,-. Vi skal også merke oss at museet er blitt et svært populært sted å arrangere møter og konferanser. Slike arrangementer har gitt museet en betydelig inntekt på kr. 1.058.983,- som er tre ganger høyere enn budsjettet på dette området. Men det er viktig å være oppmerksom på at det også er en kostnadsside ved å drive slik virksomhet.

Driftsfondet fra staten på 10 mill kroner ble utbetalt i 1998 og kan brukes til å balansere driften de første årene – inntil museet finner en driftsmodell med bedre samsvar mellom kostnader og inntekter/tilskudd. Driftsunderskuddet for 1999 er i hovedsak dekket ved å bruke midler fra driftsfondet med kr. 2.818.449,-.

Museet har også et forskningsfond på ca 2 mill kroner. I 1999 er det brukt kr. 100.000,- i øremerkede midler fra fondet som er godkjent av styret.

Miljøforhold

Arbeidsmiljøet ved museet ansees som svært godt med et lavt sykefravær. Det er ikke registrert skader som har medført sykefravær.

Museets virksomhet tilstreber å gi betydelige positive ringvirkninger til det ytre miljø. Vi kjenner ikke til negative miljøvirkninger av virksomheten.

Videre arbeid – sentrale utfordringer

Tiden etter den offisielle åpningen har gitt oss mange lærdommer om driften av anlegget, publikums respons på utstillingene og hvilke justeringer som er nødvendige for å øke total kvaliteten på museumsproduktet. Dette har vært et kontinuerlig arbeid helt siden vi tok imot våre første gjester i mai. Museet vil fortsatt være i en slags etableringsfase i det driftsåret vi nå har tatt fatt på. Utstillingene blir vesentlig supplert, og driftsopplegget må tilpasses og revideres på bakgrunn av ny erfaring. Det blir derfor et viktig år for å gjøre de riktige tilpasningene og utnytte ressursene optimalt i den videre driften.

Gjennom hele åpningsåret 1999 hadde markedsføring av det nye museet høy prioritet både i forhold til budsjetter og aktiviteter. Høye krav og forventninger til besøkstall har gjort dette til et nødvendig satsingsområde. Slik vil det også være i tiden som kommer, selv om den økonomiske innsatsen vil måtte dempes noe. Det er et klart mål å følge opp den positive publikumstilstrømmingen med nye markadstiltak for å utvikle og befeste posisjonen som et nasjonalt museum, et "fyrtårn" innen det regionale reiselivet og en attraksjon for oljehovedstaden.

Den viktigste utfordringen for museet i de nærmeste årene er utvilsomt å etablere en langsiktig driftsmodell for museet som gjør det mulig å følge opp de ambisiøse faglige mål som er nedfelt i institusjonens vedtekter. På dette området har det nye styret nedsatt et arbeidsutvalg som skal utarbeide et forslag til videre strategi.

Stavanger, 24. februar 2000

Finn Roar Aamodt
Styreleder

Tormod T. Våland
Nestleder

Bjørn Ståle Haavik

Hans Riddervold

Bjørn Vidar Lerøen

Lars Anders Myhre

Janne Johnsen

Ida K. Ellingsen

Svein T. Pisani Førland